

THEMATISCHE FACTSHEET EUROPEES SEMESTER

WERKGELEGENHEID VOOR JONGEREN

1. INLEIDING

Jongeren aan het werk helpen en houden is een essentieel onderdeel van beleid dat de economische groei en betere levensomstandigheden moet bevorderen. De activering en duurzame integratie van jongeren zijn ook van groot belang voor het bereiken van de Europa 2020-werkgelegenheidsdoelstelling¹.

De **overgang van jongeren van school naar werk** wordt bemoeilijkt door specifieke uitdagingen. Het resultaat is een betrekkelijk lage arbeidsparticipatie en hoge werkloosheid onder jongeren en een hoog percentage jongeren die geen werk hebben en geen onderwijs of opleiding volgen (NEET-jongeren). De jeugdwerkloosheid is gevoeliger voor de conjunctuur dan de werkloosheid onder volwassenen. Als nieuwkomers met beperkte werkervaring vinden jongeren minder snel een baan en werken zij vaak met een tijdelijk contract of een deeltijdcontract of als stagiair en worden zij bij een zwakkere conjunctuur sneller ontslagen.

Bovendien werken in een groot aantal lidstaten veel jonge werknemers onvrijwillig met een tijdelijk contract en jongeren in die situatie kunnen vaak moeilijk de overgang maken naar een vaste baan. De aard van tijdelijk werk en het vooruitzicht voor jongeren op een stabiele vaste baan verschilt echter sterk per land. Het feit dat veel jongeren met

een tijdelijk contract werken kan te maken hebben met het feit dat zij onderwijs of opleiding volgen of een proeftijd hebben².

De niveaus van **de werkgelegenheid, werkloosheid en inactiviteit onder jongeren** worden sterk beïnvloed door de macro-economische situatie. Maar zij kunnen ook voortkomen uit structurele aspecten van de overgang van school naar werk. Deze structurele factoren zijn onder andere:

- onbevredigende resultaten van de onderwijs- en opleidingsstelsels.
- segmentatie van de arbeidsmarkt, waar met name jongeren last van hebben, en
- de beperkte capaciteit van de openbare diensten voor arbeidsvoorziening om specifiek op jongeren gerichte diensten te kunnen verlenen en de matige inspanningen van deze diensten om zich in te zetten voor jongeren in een extra kwetsbare situatie.

Werkloosheid en inactiviteit onder jongeren brengen hoge kosten met zich mee en vragen om een gericht beleid. Werkloosheid, en vooral langdurige werkloosheid, aan het begin van een loopbaan kan negatieve gevolgen hebben op de lange termijn, zoals een lager toekomstig inkomen en slechtere arbeidsvooruitzichten (het zogeheten

¹ De arbeidsparticipatie van de bevolking van 20-64 jaar verhogen tot min. 75 %

² Werkdocument van het IMF, "Youth Unemployment in Advanced Economies in Europe: Searching for Solutions", december 2014, blz. 9.

"brandmerkeffect")³. Het kan ook tot leiden tot een lagere productiviteit in het algemeen⁴.

De arbeidsvooruitzichten van jongeren moeten ook worden gezien in de context van een **eerlijke lastenverdeling tussen de generaties**. Nu er een steeds grotere behoefte is aan flexibiliteit, wordt vaker gebruikgemaakt van atypische vormen van werk en zijn loopbanen minder stabiel geworden. Meer flexibiliteit kan weliswaar tegemoetkomen aan de behoeften van zowel ondernemingen als – tot op zekere hoogte – werknemers, maar er zijn ook maatschappelijke risico's aan verbonden. Zo is er meer vraag naar bepaalde soorten arbeid en vaardigheden dan naar andere en bestaat er meer ongelijkheid in de inkomensverdeling. Sommige werknemers bevinden zich in een steeds onzekerdere positie.

Gezien de veranderende realiteit op de arbeidsmarkt is het mogelijk dat socialezekerheidsstelsels die zijn afgestemd op de traditionele arbeidsmarkt geen bescherming bieden aan iedereen die dat nodig heeft. Al deze ontwikkelingen kunnen jongeren sterker raken dan mensen die zich in een verder gevorderd stadium van hun carrière bevinden of gepensioneerd en kunnen ook gevolgen hebben voor de verwezenlijking van hun levensprojecten.

Nu het aantal potentiële werknemers terugloopt als gevolg van de demografische veranderingen en de stijging van de afhankelijkheidsratio⁵, wordt duidelijk hoe belangrijk het is dat de arbeidsproductiviteit toeneemt. Het zal het steeds moeilijker worden ervan uit te gaan dat er meer mensen op de

arbeidsmarkt bij zullen komen als een potentiële bron van groei. Op middellange termijn kan het echter een groot verschil maken om meer mensen actief bij de arbeidsmarkt te betrekken. Om te zorgen voor een hogere productiviteit, moet het beleid sterker gericht worden op innovatie en uitbreiding van de kennisbasis in de EU door de ontwikkeling van vaardigheden en onderwijs⁶.

Meer werkgelegenheid voor jongeren en een betere overgang van school naar werk staan hoog op de agenda van de EU. Met de **jongerengarantie** hebben de lidstaten hebben zich ertoe verplicht te zorgen dat jongeren onder de 25 jaar binnen vier maanden nadat zij het onderwijs hebben verlaten of werkloos zijn geworden, een degelijk aanbod wordt gedaan voor een baan, voortgezet onderwijs of een plaats als leerling of stagiair⁷.

Deze toezegging is nog eens versterkt doordat deze als beginsel 4b⁸ is opgenomen in het voorstel voor een **Europese pijler van sociale rechten**. De beginselen van deze pijler dienen als een kompas voor een hernieuwde convergentie in de richting van betere arbeidsvoorwaarden en levensomstandigheden⁹. Verlaging van het aandeel jongeren (van 15-24 jaar) die geen werk hebben en geen onderwijs of opleiding volgen (NEET-jongeren) in

³ Fondeville N. en Ward T., 'Scarring effects of the crisis', Research note 06/2014, Social Situation Monitor, Europese Commissie, 2014.

⁴ Bell, David N.F. en Blanchflower, David G., 'Young people and the great recession', Oxford Review of Economic Policy, 27(2): 241-267, 2011.

⁵ Aantal personen van 0-14 jaar en ouder dan 65 jaar in verhouding tot de totale bevolking van 15-64 jaar.

⁶ Commissie, Employment and Social Developments in Europe – Annual Review 2017.

⁷ Aanbeveling van de Raad van 22 april 2013 tot invoering van een jongerengarantie.

⁸ Beginsel 4b stelt dat jongeren binnen vier maanden nadat zij werkloos zijn geworden of het onderwijs hebben verlaten, recht hebben op voortgezet onderwijs, een leerling- of stageplaats of een geschikt baanbod (hoofdstuk I: Gelijke kansen en toegang tot de arbeidsmarkt, Europese Commissie, Mededeling inzake de oprichting van een Europese pijler van sociale rechten, 2017).

⁹ Europese Commissie, Mededeling inzake de oprichting van een Europese pijler van sociale rechten, 2017.

de EU¹⁰ (11,5 % in 2016) wordt dus een belangrijke doelstelling.

De jongerengarantie vloeit voort uit een politieke verbintenis die alle EU-lidstaten in april 2013 zijn aangegaan, namelijk om elke jongere van onder de 25 die maximaal vier maanden werkloos is of het formele onderwijs heeft verlaten, een geschikt aanbod te doen in de vorm van een baan, voortgezet onderwijs of een plaats als leerling of stagiair. De jongerengarantie is overal in de EU in hoog tempo ingevoerd dankzij een ongekende combinatie van sterk politiek momentum, ruime financiële middelen – uit het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief en het Europees Sociaal Fonds – en krachtig toezicht vanuit de EU. Het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief, goed voor 8,8 miljard euro, biedt rechtstreeks gerichte steun aan NEET-jongeren in regio's met meer dan 25 % jeugdwerkloosheid¹¹.

De factsheet is als volgt opgebouwd:

- Deel 2 geeft een overzicht van de jeugdwerkloosheid, jongeren die geen werk hebben en geen onderwijs of opleiding volgen (NEET-jongeren) en andere belangrijke prestatie-indicatoren in de EU-landen;
- In deel 3 wordt nader ingegaan op de beschikbare gegevens over welke beleidsmaatregelen geschikt zijn om de problemen van werkloosheid en inactiviteit onder jongeren aan te pakken; ook wordt kort ingegaan op de aanpak op EU-niveau, met de nadruk op de uitvoering van de jongerengarantie;
- Deel 4 geeft een overzicht van goede beleidspraktijken om deze uitdagingen het hoofd te bieden en geeft voorbeelden uit de EU-lidstaten. Ook wordt een overzicht gegeven van de stand van zaken in alle EU-landen.

¹⁰ Tenzij anders vermeld, wordt met de gegevens van de lidstaten in dit informatieblad de EU-28 bedoeld en hebben de gegevens voor jongeren betrekking op de leeftijdsgroep van 15-24-jaar.

¹¹ Europese Commissie, Mededeling "Drie jaar jongerengarantie en jongerenwerkgelegenheidsinitiatief", 2016.

De volgende factsheets geven aanvullende informatie over het onderwerp werkgelegenheid voor jongeren: voortijdige schoolverlaters, arbeidsbeschermingswetgeving, actief arbeidsmarktbeleid, vrouwen op de arbeidsmarkt, vaardigheden voor de arbeidsmarkt, armoede en sociale uitsluiting, werkloosheidsuitkeringen, zwartwerk, loonontwikkeling en loonvormingsstelsels, en tertiair opgeleiden.

2. BELEIDSUITDAGINGEN: EEN OVERZICHT VAN DE PRESTATIES IN DE EU-LANDEN

De succesvolle overgang van school naar werk kan door verschillende risico's in gevaar komen. Doordat het aandeel van jongeren die actief zijn op de arbeidsmarkt – d.w.z. die een baan hebben of zoeken – sterk varieert van lidstaat tot lidstaat, moeten bij het analyseren van deze risico's verschillende indicatoren in verband met de betrokken bevolking (leeftijdsgroep van 15-24 jaar) worden gebruikt. Bovendien moet bij de analyse een zorgvuldige afweging van de specifieke factoren voor ieder land worden gemaakt.

Momenteel zijn ongeveer 3,8 miljoen jongeren (15-24 jaar) in de EU werkloos – een daling ten opzichte van de piek van 5,7 miljoen in januari 2013. Dit is weliswaar nog steeds hoog, maar sinds 2013 is de jeugdwerkloosheid op jaarbasis met 4 procentpunten gedaald tot 18,73 % en is het percentage NEET-jongeren in de EU in de beoordelingsperiode met 1,5 procentpunten gedaald tot gemiddeld 11,5 %. Beide percentages zijn in de meeste EU-lidstaten gedaald, met name in landen waar zij in 2013 het hoogst waren (zie de figuren 1 en 3 en de tabellen in de bijlage).

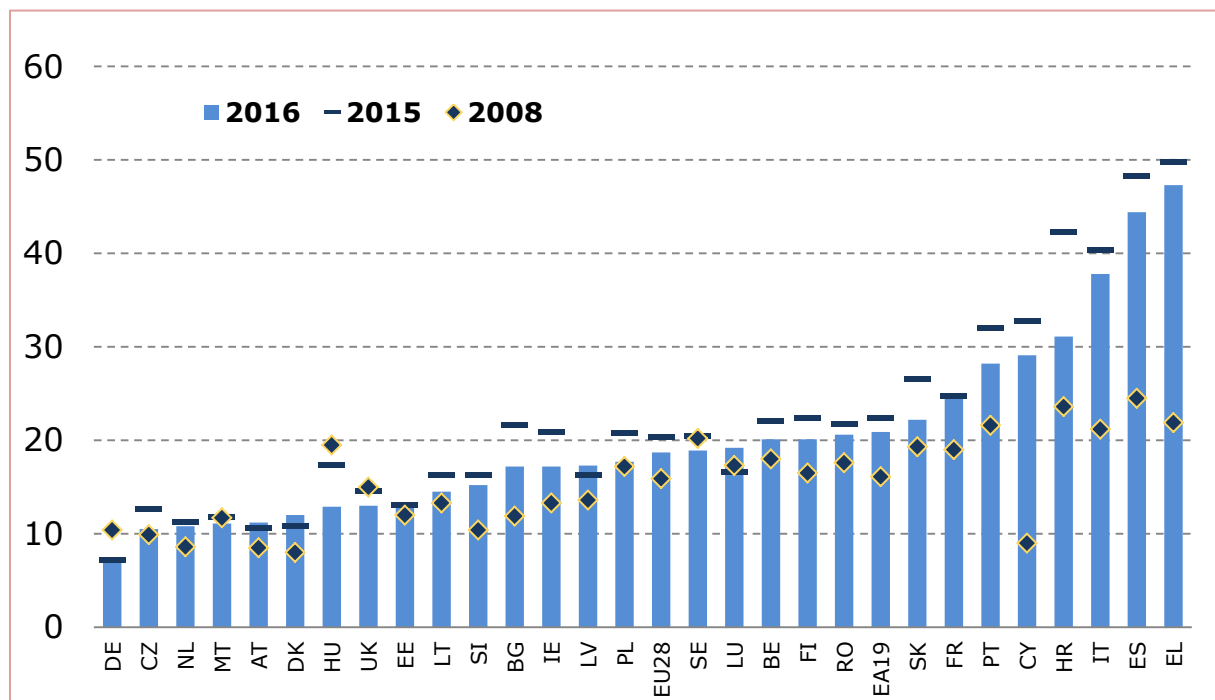
Het **jeugdwerkloosheidspercentage** is het percentage werklozen van 15 tot en met 24 jaar in verhouding tot de totale beroepsbevolking in die leeftijdscategorie (waartoe zowel werkende als werkloze jongeren worden gerekend, maar niet economisch inactieve jongeren, d.w.z.

jongeren die niet werken en ook niet beschikbaar zijn voor of op zoek zijn naar werk).

Het jeugdwerkloosheidspercentage in de EU is gedaald van een piek van bijna 24 % in 2013 tot 18,7 % in 2016, maar is nog steeds 2,8 procentpunten hoger dan in 2008 (en ruim het dubbele van het totale werkloosheidspercentage, te weten 8,6 % in 2016). Elf lidstaten hebben te kampen met een jeugdwerkloosheid van meer dan 20 %: in vier daarvan was het zelfs boven

30 % (Griekenland, Spanje, Italië en Kroatië). In tien lidstaten (Duitsland, Tsjechië, Nederland, Malta, Oostenrijk, Denemarken, Hongarije, het Verenigd Koninkrijk, Estland en Litouwen) lag het percentage onder 15 %, wat een verbetering is ten opzichte van 2015, toen dat slechts in acht lidstaten het geval was. De spreiding van de jeugdwerkloosheid tussen de landen van de eurozone is nog steeds hoger dan voor de EU-28, variërend van amper 7,1 % in Duitsland tot maar liefst 47,3 % in Griekenland (zie figuur 1).

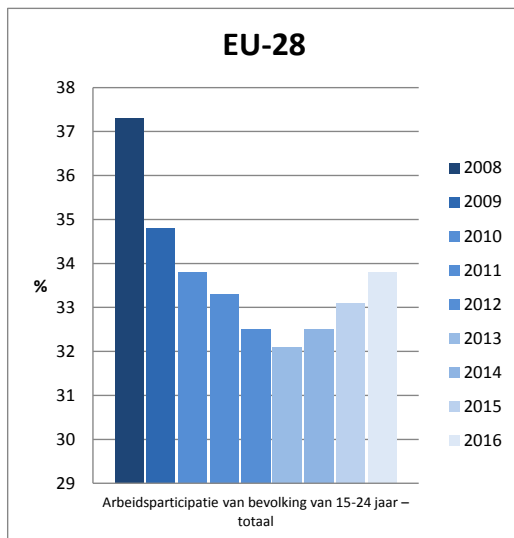
Figuur 1 – Jeugdwerkloosheid (15-24 jaar) in de EU-lidstaten, 2008, 2015 en 2016

Bron: Eurostat, arbeidskrachtenenquête [une_rt_a]

2014 was het eerste jaar sinds het begin van de crisis waarin de **arbeidsparticipatie** van jongeren (d.w.z. het percentage werkenden in verhouding tot de betreffende totale bevolking van 15-24 jaar) weer begon te stijgen. In 2016 steeg de arbeidsparticipatie van jongeren in de EU verder tot 33,8 % (32,5 % in 2014), maar dat is nog steeds 3,5 procentpunt lager dan de piek in 2008 (37,3 %).

Figuur 2 — Arbeidsparticipatie van jongeren (15-24 jaar) in de EU

In vier lidstaten lag de arbeidsparticipatie van jongeren onder 20 % (Griekenland 13 %, Italië 16,6 %, Spanje 18,4 % en Bulgarije 19,8 %). De top-vijf van goed presterende lidstaten waren Nederland met 60,8 %, Denemarken met 58,2 %, Oostenrijk met 51 %, het VK met 50,9 % en Malta met 45,9 %.

De **langdurige werkloosheid** (d.w.z. werkloosheid die ten minste één jaar duurt, zie bijlage) onder jongeren blijft hoog. De langdurige werkloosheid onder jongeren is nog steeds 1,9 procentpunten hoger dan in 2008 (5,4% van de jonge beroepsbevolking in 2016), hoewel zij na een piek in 2013 met 8 % is gedaald¹². Zoals al eerder genoemd, kan werkloosheid, vooral langdurige werkloosheid, aan het begin van de carrière negatieve gevolgen hebben op de lange termijn (stigmatisering)¹³.

Aangezien niet elke jongere actief is op de arbeidsmarkt, is het werkloosheidscijfer voor jongeren geen weerspiegeling van het aantal werkloze jongvolwassenen in verhouding tot de totale jongere bevolking.

¹² Zie Eurostat, statistieken uit de arbeidskrachtenenquête (yth_empl_120).

¹³ Fondeville N. en Ward, T., op. cit.

Daarentegen geeft het **jeugdwerkloosheidscijfer** het percentage werkloze jongeren weer in verhouding tot de totale bevolking in die leeftijdsgroep, d.w.z. niet alleen economisch actieve, maar ook niet-actieve jongeren, met inbegrip van studenten. In tegenstelling tot de arbeidsparticipatie is dit dus een maatstaf voor de verhouding tussen werkloosheid en bevolking die losstaat van de omvang van de jonge beroepsbevolking. In 2016 liep de jeugdwerkloosheid tussen de EU-lidstaten uiteen van 3,4 % in Tsjechië tot 14,7 % in Spanje, terwijl het EU-gemiddelde 7,7 % bedroeg, een daling ten opzichte van de piek in 2013, toen het bijna 10 % was¹⁴.

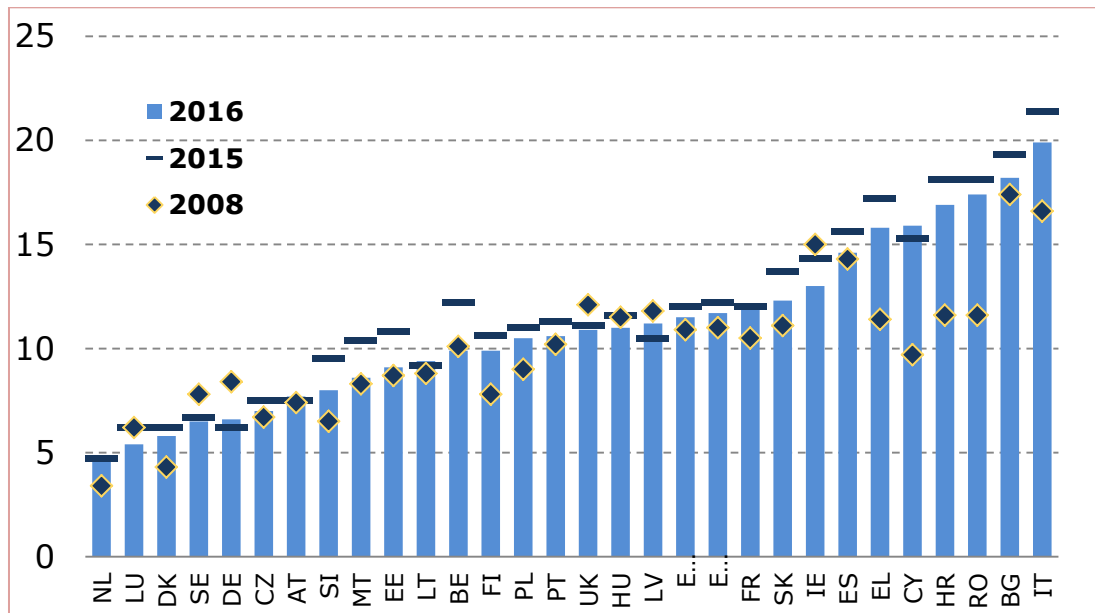
Naast werkende of werkzoekende jongeren is een aanzienlijk deel van de jongeren van 15-24 jaar in de EU economisch inactief. In sommige gevallen komt dit doordat zij vervolgonderwijs en -opleiding volgen.

Anderen hebben zich echter gewoonweg teruggetrokken van de arbeidsmarkt of zijn na het verlaten van het onderwijs nooit gaan werken.

Dit aspect van de positie van jongeren wordt weergegeven door het **percentage NEET-jongeren**: dat is het percentage van de bevolking van 15-24 jaar **dat geen werk heeft en geen onderwijs of opleiding volgt**. Daarom behoren jongeren die werk hebben dan wel onderwijs of opleiding volgen per definitie niet tot de NEET-jongeren. Het NEET-percentage onder jongeren (15-24 jaar) is opgenomen als een kernindicator in het sociaal scorebord en is derhalve van wezenlijk belang voor de uitvoering van de pijler van sociale rechten¹⁵.

Er zijn grote verschillen binnen de populatie NEET-jongeren¹⁶, en niet alle situaties zijn problematisch. Sommige NEET-jongeren bevinden zich slechts in een tijdelijke situatie (de tijd tussen twee banen of tot zij een baan vinden na hun studie).

Figuur 3 – Jongeren (15-24 jaar) die geen werk hebben en geen onderwijs of opleiding volgen (NEET-jongeren) in de EU-lidstaten, 2008, 2015 en 2016

Bron: Eurostat, arbeidskrachtenenquête [edat_lfse_20]

¹⁴ Statistieken uit de arbeidskrachtenenquête van Eurostat (une_rt_a).

¹⁵ Europese Commissie, WERKDOCUMENT VAN DE DIENSTEN VAN DE COMMISSIE Het sociaal scorebord bij de Mededeling van de Commissie inzake de oprichting van een Europese pijler van sociale rechten, 2017.

¹⁶ Eurofound, Exploring the diversity of NEETs, Publicatiebureau van de Europese Unie, Luxemburg, 2016.

Voor anderen kan het feit dat zij niet werken en geen onderwijs of opleiding volgen een symptoom zijn van een kansarme positie en erop duiden dat zij afstand nemen van actieve deelname aan de samenleving.

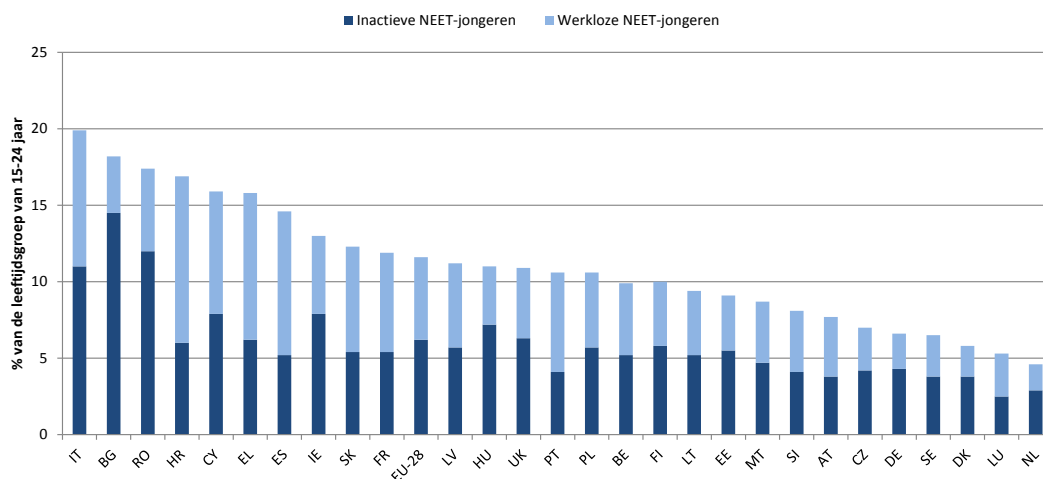
De NEET-status is ook dynamisch: hoewel de totale aantallen in grote lijnen gelijk blijven, verandert de samenstelling van de groep voortdurend, omdat mensen een baan vinden of een vervolgopleiding gaan volgen. Maar er is ook een harde kern die in de loop van de tijd niet verandert en die te maken kan krijgen met meerdere obstakels om toe te treden tot de arbeidsmarkt. Voor deze groep kan een periode geen werk hebben en geen onderwijs of opleiding volgen uiteenlopende negatieve gevolgen hebben, zoals onzekere en slechte werkgelegenheidsvooruitzichten – deze zijn gebruikelijker – of geestelijke en lichamelijke gezondheidsproblemen – deze zijn extremer¹⁷.

In 2016 waren er op een totale bevolking van jongeren van 15-24 jaar 6,3 miljoen jongeren die geen werk hadden en geen onderwijs of opleidingen volgden (NEET-jongeren).

Dit komt neer op een NEET-percentage van 11,5 % (percentage jongeren van 15-24 jaar die geen werk hebben en geen onderwijs of opleiding volgen), een stijging ten opzichte van 10,9 % in 2008, maar lager dan de piek van 13,2 % in 2012. In 2016 was het NEET-percentage in de leeftijdsgroep van 15-24 jaar met meer dan 15 % het hoogst in Italië, Bulgarije, Roemenië, Kroatië, Cyprus en Griekenland.

Ondanks verbeteringen liggen de NEET-percentages in deze lidstaten nog steeds boven het niveau van vóór de crisis. Ten opzichte van 2015 lieten in 2016 bijna alle lidstaten een positieve ontwikkeling zien (zie figuur 3). Bij uitsplitsing van het NEET-percentage naar werkzoekende en inactieve NEET-jongeren blijkt dat in 2016 6,2 % van de jongeren van 15-24 jaar in de EU inactieve NEET-jongeren waren. Het inactieve NEET-percentage varieert sterk tussen de EU-lidstaten; in drie lidstaten (Bulgarije, Italië en Roemenië) bedraagt het 10 % (zie figuur 4).

Figuur 4 – Profiel van NEET-jongeren (15-24 jaar), 2016

Bron: Eurostat, arbeidskrachtenenquête [edat_lfse_20]

¹⁷ Strandh, M., Winefield, A., Nilsson, K. en Hammarström, A. 'Unemployment and mental health scarring during the life course', Eur J Public Health, 24:440-5, 2014.

Wat de moeilijkheden betreft waarmee jongeren worden geconfronteerd in de overgang van onderwijs naar werk, kunnen verschillende structurele problemen worden onderscheiden. Deze hangen vooral samen met de segmentatie van de arbeidsmarkt, de prestaties van de onderwijs- en opleidingsstelsels, de mogelijkheden om nuttige werkervaring op te doen en de doeltreffendheid van gerichte diensten en ondersteuning voor jongeren door de openbare diensten voor arbeidsvoorziening. Deze uitdagingen worden hieronder meer in detail besproken.

Structurele uitdaging 1: arbeidsmarktsegmentatie

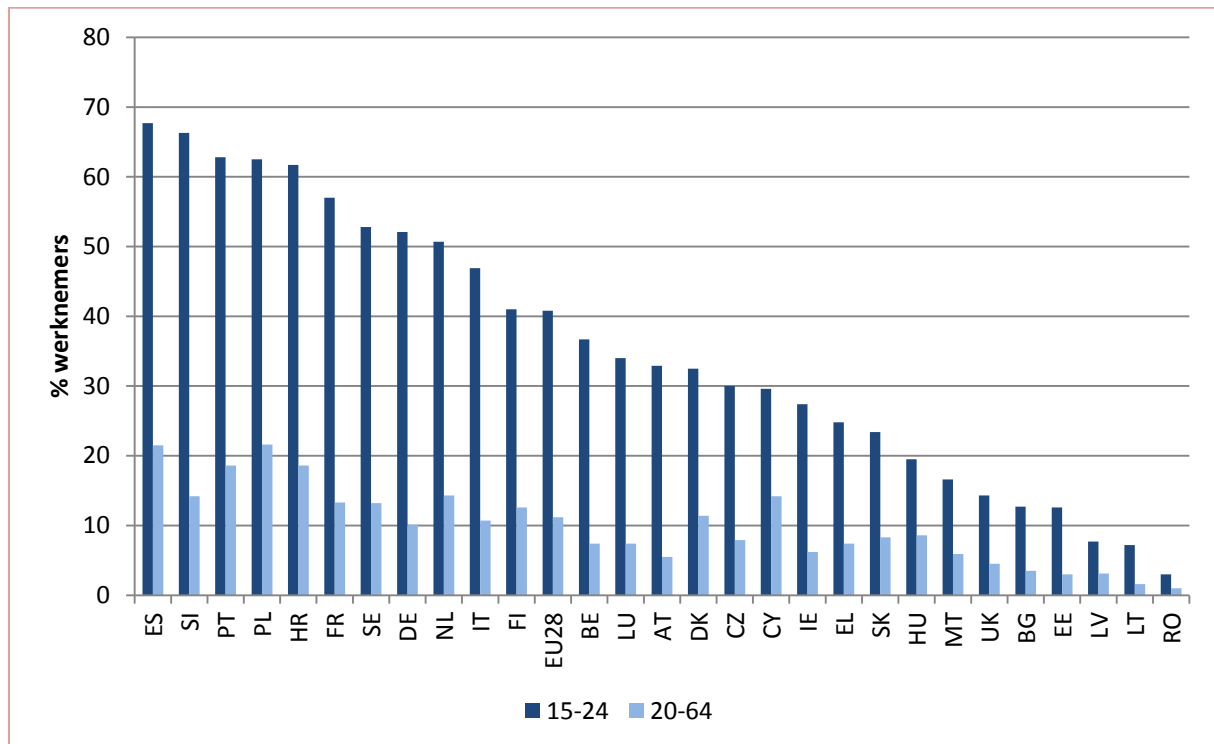
De mogelijkheden voor jongeren om een baan te vinden zijn deels afhankelijk van hoe de arbeidsmarkt is ingericht en met de aanwezigheid van arbeidsbeschermingswetgeving, een actief arbeidsmarktbeleid specifiek gericht op jongeren, en een doeltreffend beleid voor arbeidsmobiliteit.

In gesegmenteerde arbeidsmarkten werken jongeren buitenproportioneel vaak in tijdelijk en deeltijdwerk en hebben steeds minder jongeren een vaste baan. Gesegmenteerde arbeidsmarkten zijn doorgaans gevolg van de hoge mate van bescherming die vaste contracten bieden en de geringe mate van bescherming van tijdelijke contracten, wat insiders en outsiders van de arbeidsmarkt creëert.

In landen met een sterk gesegmenteerde arbeidsmarkt lopen jongeren een bijzonder groot risico vast te zitten in een onzeker dienstverband, met weinig mogelijkheden voor opleiding op de werkplek, een relatief laag loon en zwakke werk- en loopbaanvooruitzichten op lange termijn. Jonge werknemers zijn eveneens relatief vaker overgekwalificeerd voor hun baan dan andere leeftijdsgroepen¹⁸.

¹⁸ Europese Commissie, Employment and Social Developments in Europe – Annual Review 2017.

Figuur 5 – Percentage jongeren (15-24 jaar) met een tijdelijk contract in vergelijking met de totale bevolking in de werkende leeftijd (20-64 jaar) per land, 2016

Bron: Eurostat, arbeidskrachtenenquête, [lfsi_pt_a]

In 2016 werkte gemiddeld 40,8 % van de jonge werknemers (15-24 jaar) in de EU met een tijdelijk contract (tegenover 11,2 % van de werknemers van 20-64 jaar) en had 32,4 % een deeltijd baan (tegenover 18,9 % van de werknemers van 20-64 jaar)¹⁹.

Jongeren in veel lidstaten hebben vaak onvrijwillig een tijdelijke arbeidsovereenkomsten en vinden het vaak moeilijk om de overgang naar een vaste baan te maken²⁰. De aard van tijdelijk werk en de gevolgen ervan voor de kans dat jongeren al dan niet duurzaam werk vinden varieert echter sterk van land tot land.

In landen als Duitsland, Nederland en Oostenrijk worden tijdelijke contracten voor jongeren vaak gekoppeld aan deelname aan onderwijs en opleiding (het combineren van werk en een studie of stage), of een proeftijd²¹. In dergelijke gevallen kunnen deze contracten een springplank zijn naar een succesvolle overgang van school naar werk.

¹⁹ Eurostat, deeltijdarbeid en tijdelijke arbeidsovereenkomsten – jaarlijkse gegevens [lfsi_pt_a].

²⁰ Zie Eurostat, EU-SILC, Arbeidstransities volgens het soort arbeidsovereenkomst (ilc_lvhl32), en de arbeidskrachtenenquête, Main reason for the temporary employment – Distributions by sex and age (%) (lfsa_etgar).

²¹ Werkdocument van het IMF, Youth Unemployment in Advanced Economies in Europe: Searching for Solutions, december 2014, blz. 9.

Maar er bestaat geen samenhangend bewijs over de rol van tijdelijke banen. Het hangt af van de institutionele en economische omgeving. Tijdelijke banen kunnen leiden tot verbeterde arbeidskansen en minder jeugdwerkloosheid. In het algemeen gaan tijdelijke contracten het doeltreffendst over in stabiel werk als zij worden gecombineerd met opleiding. Uit de beschikbare gegevens blijkt dan ook dat hervormingen nodig zijn om de verschillen in beschermingsniveau tussen tijdelijke en vaste contracten te verkleinen en de mogelijkheden voor beroepsopleiding in aan jongeren aangeboden arbeidscontracten te versterken²².

Structurele uitdaging 2: de prestaties van de onderwijs- en opleidingsstelsels

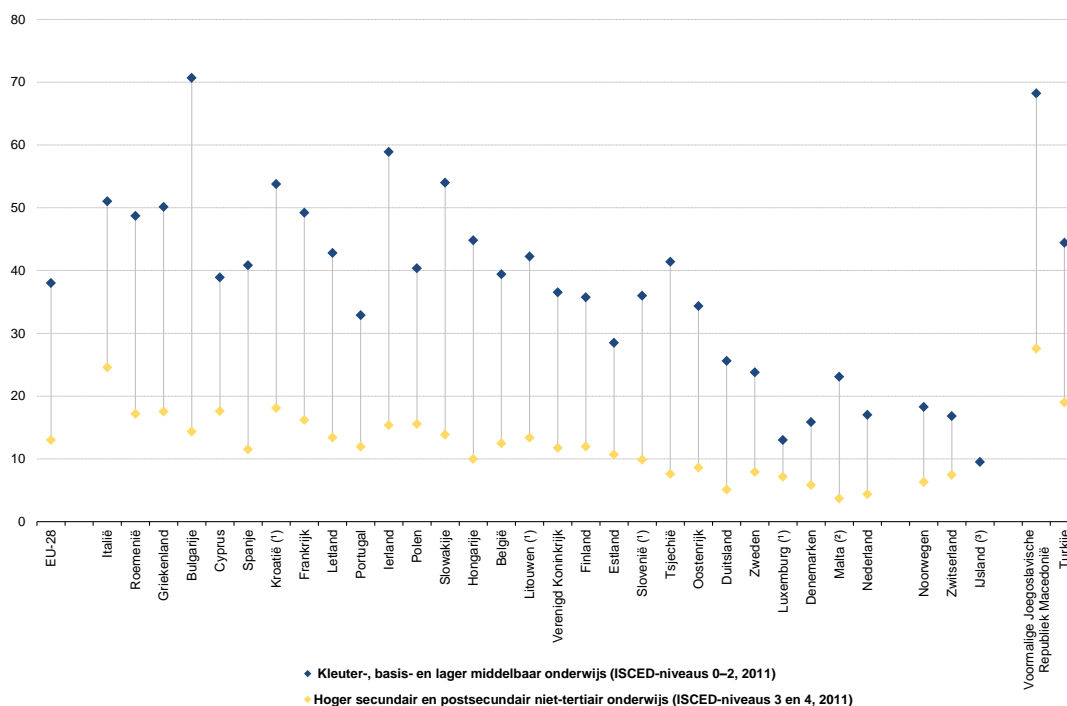
Zwakke prestaties op het gebied van basisvaardigheden²³ maar ook van transversale vaardigheden²⁴ zijn een ernstige belemmering voor de inzetbaarheid. Veel lidstaten hebben nog steeds hoge percentages leerlingen die zwak presteren in wiskunde, lezen en wetenschappen.

²² Eichhorst, W. Fixed-term contracts. IZA World of Labor 2014: 45 doi: 10.15185/izawol.45.

²³ Vaardigheden die vereist zijn om in de moderne samenleving te leven, bijvoorbeeld luister-, spreek-, lees- en rekenvaardigheid.

²⁴ Vaardigheden die over het algemeen niet specifiek worden gezien als gerelateerd aan een specifieke functie, taak of academische discipline of een specifiek kennisgebied en die gebruikt kunnen worden in uiteenlopende situaties en werkomgevingen (bijvoorbeeld organisatorische vaardigheden).

Figuur 6 — Aandeel van personen van 20-24 jaar die geen werk hebben en geen onderwijs of een opleiding volgen, naar opleidingsniveau, 2016

Bron: Eurostat, arbeidskrachtenenquête [edat_lfse_21] en [lfsa_pgaed]

Jongeren die voortijdig stoppen met het onderwijs of hun opleiding zullen zeker een gebrek aan vaardigheden en kwalificaties hebben²⁵. Als gevolg daarvan zullen zij waarschijnlijk met aanhoudende serieuze problemen op de arbeidsmarkt te maken krijgen²⁶.

Jongeren die alleen het lager secundair onderwijs hebben afgerond, lopen het grootste risico om werkloos of inactief te worden. In 2016 was gemiddeld 18,7 % van de jongeren van 15-24 jaar in de EU werkloos, maar onder laaggeschoolden was dit maar liefst 28 %. Evenzo zijn de NEET-percentages voor laaggeschoolde jongeren veel hoger dan voor jongeren

met ten minste hoger secundair onderwijs (zie figuur 6).

De arbeidsparticipatie van personen die het hoger secundair onderwijs hebben afgerond is consistent hoger dan voor personen die dat niet hebben gedaan. Personen die het tertiair onderwijs hebben afgerond hebben op hun beurt een hogere arbeidsparticipatie dan personen met alleen hoger secundair onderwijs. In dit laatste geval varieert de situatie in de EU-lidstaten aanzienlijk: in 2016 is de arbeidsparticipatie van pas afgestudeerden (20-34 jaar) met ten minste hoger secundair onderwijs meer dan 85 % in Malta, Duitsland, Nederland, Zweden, Oostenrijk, Tsjechië, Duitsland, Luxemburg en Hongarije, terwijl zij in Cyprus, Roemenië, Spanje, Italië en Griekenland bleef steken onder 70 %²⁷.

²⁵ Zie ook de factsheet voor het Europees semester over voortijdige schoolverlaters en de factsheet over vaardigheden voor de arbeidsmarkt.

²⁶ Scarpetta S., A. Sonnet en T. Manfredi, 'Rising youth unemployment during the crisis: how to prevent negative long-term consequences on a generation?', OECD Social, Employment and Migration Papers, nr. 106, 2015.

²⁷ Zie Eurostat, arbeidskrachtenenquête, Employment rate of young people (20-34) having completed the highest level of education in the last 3 years and not in

Structurele uitdaging 3: mogelijkheden om nuttige werkervaring op te doen

Kwalitatief goede leerlingplaatsen en stages spelen een belangrijke rol bij een soepele overgang van school naar werk. Zij helpen jongeren praktische werkervaring op te doen voordat zij de arbeidsmarkt op gaan.

Leerlingplaatsen worden omschreven als een formeel programma voor beroepsonderwijs en -opleiding (VET), waarbij leren op de werkplek (perioden van praktische werkervaring binnen een bedrijf) en onderwijs op school (perioden van theoretisch/praktisch onderwijs in een school of opleidingscentrum) elkaar afwisselen. Bij succesvolle afronding wordt een nationaal erkende kwalificatie behaald. Vaak is er sprake van een contractuele relatie tussen de werkgever en de leerling, waarbij de leerling een salaris ontvangt in ruil voor haar/zijn werk²⁸.

Uit onderzoek is gebleken dat leerlingen zeer inzetbaar zijn. Zij vinden makkelijker een baan, behouden die langer en worden beter betaald dan hun collega's die uitsluitend schoolonderwijs hebben gevolgd. Er is gebleken dat leerlingstelsels de kans op een succesvolle overgang van school naar werk flink vergroten. Voor de meeste leerlingprogramma's ligt het gemiddelde percentage leerlingen dat onmiddellijk na afronding van het programma een baan vindt rond 60 %-70 %. Binnen 6 tot 12 maanden na afronding van het programma is het percentage nog hoger en ligt het vaak boven 80 %. In landen met goed ontwikkelde leerlingstelsels en regelingen voor werkplekieren (Denemarken, Duitsland, Nederland, Oostenrijk) is de werkloosheid onder pas afgestudeerden van beroepsonderwijs en -opleiding vergelijkbaar met die onder

afgestudeerden van het tertiair onderwijs²⁹.

In sommige lidstaten hebben echter maar heel weinig jongeren toegang tot hoogwaardige leerlingprogramma's. Het invoeren van meer werkplekieren, en met name leerlingplaatsen, is een van de eenvoudigste manieren om de behoeften van de werkgevers te koppelen aan het onderwijs en de opleiding die worden geboden door de stelsels voor beroepsonderwijs en -opleiding in heel Europa³⁰.

Een stage wordt meestal gedefinieerd als een beperkte periode van werk in de praktijk voor studenten of jongeren die onlangs een opleiding hebben afgerond. Deze kan variëren van enkele weken tot een aantal maanden. Stages zijn niet altijd vastgelegd in een arbeidsovereenkomst en maken meestal geen deel uit van het formele onderwijs.

Het komt steeds vaker voor dat jongeren stage lopen tijdens of na hun studie. Het kan hen helpen relevante ervaring op te doen en hun plaats te vinden op de arbeidsmarkt. Een Eurobarometer-enquête over stages liet zien dat bijna de helft van alle jongeren in de leeftijdsgroep van 18-35 jaar ten minste eenmaal stage had gelopen. Zeven van de tien voormalige stagiairs stelden dat hun stage ervaring nuttig was geweest om een reguliere baan te vinden³¹.

Diverse studies hebben bevestigd dat stages een doeltreffende manier zijn om de kansen op een baan te verbeteren³². Dit geldt met name voor stages in het kader van maatregelen voor een actief

education and training by educational attainment, edat_ifse_24.

²⁸ Europese Commissie, Onderwijs- en opleidingsmonitor 2015.

²⁹ Europese Commissie, 'Apprenticeship and Traineeship Schemes in EU27: Key Success Factors A Guidebook for Policy Planners and Practitioners', 2013.

³⁰ Europese Commissie, Onderwijs- en opleidingsmonitor 2015.

³¹ Volgens de enquête had 46 % van de respondenten ten minste één keer stage gelopen. Flash Eurobarometer 378: The experience of traineeships in the EU, 2013.

³² Europese Commissie, 'Apprenticeship and Traineeship Schemes in EU27: Key Success Factors A Guidebook for Policy Planners and Practitioners', 2013.

arbeidsmarktbeleid (AAMB-maatregelen): deelnemers aan stages in het kader van AAMB vinden makkelijker en sneller een reguliere baan dan niet-deelnemers. Er bestaat echter steeds meer bezorgdheid over de kwaliteit van sommige stages. Onderzoek laat zien dat deze bezorgdheid gegrond is en wijst er onder andere op dat zij onvoldoende leerinhoud en slechte arbeidsomstandigheden bieden³³.

Stages op de vrije markt zijn veel minder gereguleerd dan stages in het kader van AAMB. Hoewel de arbeidsvoorwaarden over het algemeen goed worden nageleefd, kan er in veel landen sprake zijn van onvoldoende leerinhoud, een gebrek aan transparantie over het wervingsbeleid, een buitensporig lange duur en een gebrek aan regels voor een behoorlijke erkenning van stages³⁴.

Structurele uitdaging 4: de capaciteit van de openbare diensten voor arbeidsvoorziening om een doeltreffende verstrekking van gerichte diensten en ondersteuning van jongeren te waarborgen

Ondanks de hervormingen in veel lidstaten hebben nog steeds te veel openbare diensten voor arbeidsvoorziening (ODA's) onvoldoende capaciteit om jongeren individuele begeleiding en adequate ondersteuning te bieden op basis van hun specifieke profiel³⁵.

Individuele begeleiding blijkt goed te werken voor jongeren, maar vergt middelen in de vorm van financiering, (frontline-)personeel, deskundigheid en

administratieve capaciteit). Begeleiding werkt vaak het best voor direct inzetbare mensen, terwijl intensieve ondersteuning ook kan werken bij moeilijkere groepen als een individuele aanpak wordt gebruikt. Deze benadering combineert de verschillende onderdelen (counselling, opleiding en diverse vormen van arbeidsbemiddeling)³⁶ en omvat partnerschappen die verder gaan dan de klassieke AAMB-maatregelen (bijv. partnerschappen met ngo's die met jongeren werken)³⁷.

3. BELEIDSINSTRUMENTEN VOOR HET AANPAKKEN VAN DE BELEIDSUITDAGINGEN

Om de hierboven beschreven uitdagingen aan te pakken, is in veel lidstaten een hervorming nodig van de arbeidsmarktvoorschriften en van de stelsels voor opleiding, onderwijs en arbeidsvoorziening. Alleen zo kunnen zij hopen de overgang van school naar werk en de inzetbaarheid van jongeren ingrijpend te verbeteren.

Ook moeten de beleidsinstrumenten worden geanalyseerd op intergenerationele billijkheid. Na decennia van stijgende levensstandaard is er bezorgdheid dat de Europese jongeren van vandaag minder goed af zijn dan hun ouders. Er moet nog worden afgewacht welke uitwerking de crisis en de structurele veranderingen in de economie uiteindelijk zullen hebben op jongeren. Dit zal in grote mate afhangen van hun prestaties op onderwijs- en beroepsgebied de komende jaren en van het effect van het beleid ter ondersteuning van de inzetbaarheid van jongeren³⁸.

³³ Eurofound, *Fraudulent contracting of work: Abusing traineeship status (Austria, Finland, Spain and UK)*, 2017; European Youth Forum, *Interns Revealed – A survey on internship quality in Europe*, 2011, en *Flash Eurobarometer 378: The experience of traineeships in the EU*, 2013.

³⁴ Europese Commissie, *Werkdocument van de diensten van de Commissie, Applying the Quality Framework for Traineeships*, 2016.

³⁵ Europees netwerk van openbare diensten voor arbeidsvoorziening (2016), *Report on PES implementation of the Youth Guarantee*, 2015 en 2016.

³⁶ What works for the labour market integration of youth at risk, Mutual Learning Programme, thematic paper prepared for the High Level Learning Exchange, Stockholm, februari 2016; Kluge, J., *Youth labour market interventions*, IZA World of Labour, 2014.

³⁷ Zie de thematische factsheet Europees Semester over de openbare diensten voor arbeidsvoorziening.

³⁸ Europese Commissie, *Employment and Social Developments in Europe – Annual Review 2017*.

Structurele uitdaging: arbeidsmarktsegmentatie

Enkele beleidsinstrumenten zijn:

- gerichte en goed doordachte loon- en aanwervingssubsidies gebruiken om werkgevers aan te moedigen om mogelijkheden voor jongeren te creëren, met name voor jongeren die moeilijker voet aan de grond krijgen op de arbeidsmarkt.
Zo kan bij gesubsidieerde regelingen de voorwaarde worden gesteld dat de jongere na de beëindiging van de subsidie nog enige tijd in dienst blijft. Om buitenkans- en verplaatsingseffecten te voorkomen, moeten dergelijke regelingen worden gemonitord/geëvalueerd en moeten zij voldoende doelgericht zijn³⁹.
- de contractuele regelingen hervormen, met name door de bescherming en rechten die worden ontleend aan vaste en tijdelijke contracten op elkaar af te stemmen. Dit is in overeenstemming met beginsel 5 van de voorgestelde Europese pijler van sociale rechten. Dit beginsel houdt in dat werknemers ongeacht de aard en de duur van hun arbeidsrelatie recht hebben op een billijke en gelijke behandeling wat

³⁹ Het zogeheten buitenkans-effect verwijst naar het subsidiëren van banen voor werklozen die sowieso een baan zouden hebben gevonden, ook zonder subsidie. Van een verplaatsingseffect is sprake wanneer de subsidie leidt tot banenverlies als gevolg van concurrentievervalsing. Banenverlies ontstaat in ondernemingen die geen subsidies ontvangen. Een direct verplaatsingseffect doet zich voor wanneer de steun ertoe leidt dat een bestaande baan wordt vervangen door een gesubsidieerde baan, waarbij bijvoorbeeld een oudere werknemer wordt vervangen door gesubsidieerde jongere werknemers. Zonder de subsidie zou de gewone werknemer in dienst zijn gebleven. Van indirecte verplaatsing is sprake wanneer een bestaande vacature wordt opgevuld met een gesubsidieerde werknemer die zonder de subsidie zou zijn vervuld door een andere sollicitant. Het kan gebeuren dat niet-gesubsidieerde werknemers worden uitgesloten of worden gepasseerd ten gunste van goedkopere werknemers die wel gesubsidieerd worden.

betreft arbeidsvoorwaarden, toegang tot sociale bescherming en opleiding⁴⁰;

- jongeren ondersteunen die als ondernemer aan de slag willen, ondersteunende diensten bieden aan startende bedrijven en meer voorlichting geven over de mogelijkheden om als zelfstandige te werken;
- de arbeidsmobiliteit stimuleren door jongeren bewust te maken van de mogelijkheden in verschillende streken, regio's en landen.

Structurele uitdaging: de prestaties van de onderwijs- en opleidingsstelsels

Enkele beleidsinstrumenten zijn:

- investeringen in de onderwijsstelsels aantrekken en zorgen dat deze beter functioneren om kwalitatief goede onderwijsresultaten te waarborgen⁴¹;
- breed opgezette strategieën inzake voortijdig schoolverlaten uitvoeren;
- informeel leren en niet-formeel leren erkennen (onder andere door jongerenwerk, ervaringen met mobiliteit, vrijwilligerswerk of met behulp van open leermiddelen);
- mogelijkheden tot re-integratie in onderwijs en opleiding aanbieden aan voortijdige schoolverlaters en laagopgeleide jongeren, bijvoorbeeld via tweedekansprogramma's⁴².

⁴⁰ Europese Commissie, Mededeling inzake de oprichting van een Europese pijler van sociale rechten, 2017.

⁴¹ Onderwijs- of leerresultaten zijn verklaringen van wat een leerende na afloop van een leerproces weet, begrijpt en kan. Meer in het algemeen verwijzen zij naar de gevolgen op onderwijs- en maatschappelijk gebied en voor hun leven in het algemeen.

⁴² Bijscholingsmaatregelen zouden een aantal elementen kunnen omvatten, zoals een combinatie van onderwijs, begeleiding, opleiding en werkervaring in een echte werkomgeving en nauwe samenwerking tussen de openbare diensten voor arbeidsvoorziening, aanbieders van onderwijs en beroepsonderwijs en -opleiding, en de sociale partners, om ervoor te zorgen dat de programma's zijn afgestemd op de behoeften van de arbeidsmarkt. Voor meer uitleg zie Europese Commissie, Begeleidend werkdocument van de diensten van de

Structurele mogelijkheden om werkervaring op te doen **uitdaging: nuttige**

Enkele beleidsinstrumenten zijn:

- jongeren ondersteunen bij het opdoen van werkervaring terwijl zij onderwijs volgen en bij het verwerven van vaardigheden die relevant zijn voor de arbeidsmarkt, door de stelsels voor beroepsonderwijs en -opleiding te hervormen, meer en betere leerlingplaatsen aan te bieden en meer samen te werken met werkgevers in scholen;
- een alomvattend en samenhangend regelgevingskader voor leerlingplaatsen vaststellen, waarin de verantwoordelijkheden, rechten en plichten van alle betrokken partijen duidelijk zijn omschreven;
- de oprichting van leerlingprogramma's gericht op kleine, middelgrote en micro-ondernemingen ondersteunen en regelingen voor het delen van de kosten tussen werkgevers en overheden aanmoedigen;
- leerlingstelsels promoten in bewustmakingsacties en loopbaanbegeleiding;
- zorgen dat aanbiedingen voor leerlingplaatsen transparant en toegankelijk zijn met de steun van openbare en particuliere diensten voor arbeidsbemiddeling;
- een kwaliteitsborgingssysteem voor leerlingplaatsen opzetten dat zorgt voor een deugdelijke, betrouwbare en onpartijdige beoordeling van de leerresultaten, die leidt tot een gecertificeerde en erkende kwalificatie;
- goede arbeidsvoorwaarden voor stages waarborgen (werktijden, duur, ziekteverlof, vakantie);
- zorgen voor voldoende leerinhoud voor stages (in de stageovereenkomst worden leerdoelen vastgelegd en wordt een mentor aangewezen die de stagiair(e) bij de uitvoering van de toegewezen taken begeleidt en toezicht

houdt op haar/zijn vorderingen en deze evalueert);

- de erkenning en validering van tijdens de stage verworven kennis, vaardigheden en competenties bevorderen en stageaanbieders aanmoedigen om hun op grond van een beoordeling een certificaat te verstrekken.

Structurele uitdaging: de capaciteit van de openbare diensten voor arbeidsvoorziening om een doeltreffende verstrekking van gerichte diensten en ondersteuning van jongeren te waarborgen

Enkele beleidsinstrumenten zijn:

- ervoor zorgen dat jongeren volledig toegang hebben tot informatie over de beschikbare diensten en vormen van ondersteuning om hen aan te moedigen zich in te schrijven bij diensten voor arbeidsvoorziening (waaronder ook jongerenorganisaties, scholen, sociale diensten en ngo's);
- jongeren activeren, bijscholen en gericht ondersteunen, onder meer door middel van profilering, individuele actieplannen en activeringsmaatregelen, waaronder opleiding en stages;
- gespecialiseerd personeel toewijzen voor het verlenen van diensten en ondersteuning aan werkzoekende jongeren en samenwerken met scholen om jongeren op te sporen die de school hebben verlaten, maar zich nog niet bij de openbare dienst voor arbeidsvoorziening hebben ingeschreven;
- de procedures stroomlijnen en de begeleiding verder personaliseren door middel van een casemanagement-aanpak, een betere begeleiding van jongeren van inschrijving tot individuele actieplanning en plaatsing (waarbij een excessief aantal gesprekspartners en diensten moet worden vermeden);
- de openbare dienst voor arbeidsvoorziening aanmoedigen om actief samen te werken met werkgevers bij het identificeren van werkgelegenheids- en opleidingsmogelijkheden voor jongeren.

Commissie bij de Mededeling "Drie jaar jongerengarantie en jongerenwerkgelegenheidsinitiatief", blz. 108, 2016.

De meeste van deze beleidsinstrumenten zijn samengebracht in de toezegging van de EU-lidstaten om jongerengarantieregelingen vast te stellen om de overgang van school naar werk voor jongeren makkelijker te maken⁴³. Volgens deze toezegging (die is opgenomen als een van de beginselen van de Europese pijler van sociale rechten) dienen de lidstaten ervoor te zorgen dat alle jongeren onder 25 jaar⁴⁴ binnen vier maanden nadat zij het onderwijs hebben verlaten of werkloos zijn geworden, een geschikt aanbod krijgen voor werk, voortgezet onderwijs of een leerling- of stageplaats.

4. VERGELIJKENDE ANALYSE VAN DE STAND VAN ZAKEN VAN HET BELEID

De lidstaten hebben zich de afgelopen jaren met behulp van alle relevante beleidsinstrumenten nog intensiever ingezet om de werkloosheid en inactiviteit onder jongeren te bestrijden. Dit is gekoppeld aan de uitvoering van de jongerengarantie, die een alomvattend en samenhangend geheel van structurele hervormingen bevordert om de overgang van school naar werk voor jongeren makkelijker te maken.

Een aantal uitzonderlijk goede of veelbelovende praktijken zijn het vermelden waard⁴⁵.

De Garantie voor de Jeugd (Frankrijk)

Deze maatregel pakt verscheidene van de hierboven beschreven structurele problemen aan.

De maatregel, die in de tweede helft van 2013 van start ging als een proefproject en loopt tot december 2017, is bedoeld om kwetsbare NEET-jongeren van 18-25 jaar te helpen om meer autonomie te verwerven en een traject te volgen dat

leidt tot duurzame integratie en werkgelegenheid. De begunstigden worden geselecteerd door een partnerschapsraad bestaande uit vertegenwoordigers van de Franse openbare dienst voor arbeidsvoorziening ("Pôle emploi" en "Missions locales"), maatschappelijke centra, preventienetwerken, de raad van het departement, het ministerie van onderwijs en andere organisaties voor armoedebestrijding.

De maatregel combineert intensieve begeleiding en professionele onderdompeling met een inkomensafhankelijke maandelijkse toelage. Zij is gebaseerd op een eenjarig contract op basis van "onderlinge wederkerigheid" (eenmaal te verlengen) tussen de jongere en een lokale openbare dienst voor arbeidsvoorziening voor jongeren (Missions Locales). Het contract (dat doelstellingen en opleidingsmodules omvat) wordt samen met de jongere opgesteld.

Het traject begint met een periode van 6-8 weken van collectieve workshops (over basis- of "zachte" vaardigheden). Dit wordt gevolgd door een periode van persoonlijke ondersteuning door een adviseur, waarin de jongere verschillende soorten werkervaring opdoet en tevens een opleiding kan volgen.

Het project is innovatief in de zin dat er een Work First-aanpak wordt gevolgd zodat de jongere verschillende ervaringen kan opdoen, eventueel aangevuld met opleiding. Er is ook een maandelijkse toelage die voor veel jongeren een nuttig vangnet vormt. Een belangrijke succesfactor is dat er goed wordt samengewerkt met lokale werkgevers.

Structurele uitdaging: arbeidsmarktsegmentatie

"Eerste uitdaging" (Slovenië)

In Slovenië steunt het programma "Eerste uitdaging" het werk van meer dan 2 800 jongeren. Het programma bestaat uit een proefperiode van drie maanden waarin jongeren hun

⁴³ Aanbeveling van de Raad van 22 april 2013 tot invoering van een jongerengarantie.

⁴⁴ Een aantal lidstaten heeft de leeftijdsgrens voor de jongerengarantie verhoogd tot 29.

⁴⁵ Europese Commissie, Begeleidend werkdocument van de diensten van de Commissie bij de Mededeling "Drie jaar jongerengarantie en jongerenwerkgelegenheidsinitiatief", 2016.

werkgever, werkzaamheden en werkplek leren kennen. Daarna biedt het, als de werkgever en de werknemer het er onderling over eens zijn, één jaar lang een gesubsidieerde arbeidsplaats.

Bevordering van het werken als zelfstandige onder jongeren (Italië)

Het financiële instrument "SELFIE-employment" is in maart 2016 geïntroduceerd om jongeren aan te moedigen als zelfstandige te gaan werken en hen te helpen toegang te krijgen tot microkredieten (tot 25 000 euro) en kleine leningen (tot 50 000 euro). Het instrument heeft een totale financieringscapaciteit van circa 137 000 000 euro en loopt tot en met 31 december 2020.

"SELFIE-employment" is bedoeld om jongeren te helpen die een bedrijf willen oprichten en als zelfstandige willen werken, maar geen financiering kunnen vinden via de traditionele kanalen. Als het bedrijfsidee positief wordt beoordeeld, kan de begunstigde leenfaciliteiten krijgen via het Nationaal Revolverend Fonds, ook wel SELFIEmployment-fonds genoemd. Om het risico dat verbonden is aan het opstarten van een bedrijf te verkleinen, wordt de toegang tot krediet afhankelijk gesteld van deelname aan een opleiding onder toezicht van de regionale kamer van koophandel, en worden de eerste twaalf maanden na ondertekening van de leningsovereenkomst ondersteunende diensten verleend.

Structurele uitdaging: de prestaties van de onderwijs- en opleidingsstelsels

Jeugdcoaching (Oostenrijk)

Jeugdcoaching heeft als doel voortijdig schoolverlaten terug te dringen en de overgang van school naar werk te vergemakkelijken door gratis persoonlijke ondersteuning en begeleiding aan te bieden, niet alleen op het gebied van onderwijs en werk maar ook voor persoonlijke of sociale kwesties waarmee jongeren te maken hebben.

Jeugdcoaching werkt met drie groepen jongeren: jongeren die de school voortijdig dreigen te verlaten, jongeren onder 19 jaar die het onderwijsstelsel (school, het leerlingstelsel) al hebben verlaten; en jongeren met speciale onderwijsbehoeften en/of een handicap tot de leeftijd van 24 jaar. Jeugdcoaching is georganiseerd in drie stappen, waarbij de meest intensieve ondersteuning (casemanagement) in stap 3 wordt aangeboden gedurende maximaal één jaar.

Twee factoren hebben bijgedragen tot dit succes van dit programma. Ten eerste betekent een flexibele en brede aanpak (gebaseerd op nauwe samenwerking tussen de jeugdcoaches, scholen, de openbare diensten voor arbeidsvoorziening, maatschappelijk werk, de omgeving van de jongere en, waar van toepassing, de werkgevers en andere belanghebbenden, zoals gemeenten) dat de dienstverlening de persoon centraal stelt en kan worden toegesneden op cliënten die op meervoudige vlakken benadeeld zijn. Ten tweede wordt het programma dankzij een goed systeem voor kwaliteitstoezicht voortdurend verbeterd.

Bruggen slaan naar het onderwijs (Denemarken)

In Denemarken is er het programma "Bruggen slaan naar het onderwijs", bedoeld om jongeren op academisch, sociaal en persoonlijk vlak voor te bereiden op het starten en afronden van een beroepsopleiding. Het project, dat op nationaal niveau wordt beheerd door de openbare dienst voor werkgelegenheid, wordt uitgevoerd in 12 gemeenten in het hele land en omvat 44 scholen en 52 plaatselijke openbare diensten voor arbeidsvoorziening. Scholen krijgen gerichte financiering ter ondersteuning van hun betrokkenheid bij het project.

Overbruggingscursussen vinden plaats in een onderwijsomgeving op een instelling voor beroepsonderwijs waar begunstigen andere jongeren leren kennen die regulier beroepsonderwijs volgen. Alle deelnemers hebben een vast rooster en meestal hebben zij de mogelijkheid deel te nemen aan verschillende cursussen, korte beroepsstages, en snuffelstages binnen beroepsopleidingen. Zo nodig krijgen zij les in elementaire taal- en rekenvaardigheden. Daarnaast wordt aan elke jongere een persoonlijke mentor toegewezen. De nadruk ligt op het ondersteunen van jongeren bij hun overgang van sociale bijstand naar het beroepsonderwijs en het vinden van de juiste onderwijstraject voor hen. Overbruggingscursussen duren

doorgaans 15 weken, maar de duur kan verschillen naar gelang van de behoeften van de jongere.

Een innovatief onderdeel van dit project is de intensieve begeleiding waarbij de jonge deelnemers "aan de hand worden genomen" tijdens hun overgang van sociale bijstand naar het onderwijs, waarbij een brug wordt geslagen tussen de twee stelsels. De belangrijkste succesfactoren zijn de nauwe samenwerking tussen de banencentra en de onderwijsinstellingen, en de specifieke opleiding van de mentoren.

Structurele mogelijkheden om nuttige werkervaring op te doen

Overgangsstages (België)

De overgangsstage, die in mei 2013 van start is gegaan, is een AAMB-maatregel in het Brussels Gewest in België. Zij is gericht op werkzoekende jongeren en studenten die zijn ingeschreven bij de openbare dienst voor arbeidsvoorziening, waarvan het opleidingsniveau niet hoger is dan het hoger secundair onderwijs.

Deelnemers kunnen 3 tot 6 maanden bij een bedrijf gaan werken om een eerste werkervaring op te doen en hun vaardigheden te verbeteren door opleiding op de werkplek. De maatregel legt bijzondere nadruk op de begeleiding en opvolging van de deelnemers.

Modern leerlingprogramma (VK)

Met het Modern Leerlingprogramma wil Schotland het aantal leerlingplaatsen vergroten van 25 000 in 2013-2014 tot 30 000 in 2020. Daarnaast worden investeringen in vaardigheden en regionale vaardigheidsbeoordelingen gebruikt om ervoor te zorgen dat de leerlingstelsels nauw worden afgestemd op gebieden van economische groei en arbeidskansen. Er ligt bijzondere nadruk op het scheppen van leerlingplaatsen in STEM-vakken (wetenschap, technologie, engineering en wiskunde).

Structurele uitdaging: de capaciteit van de openbare diensten voor arbeidsvoorziening om doeltreffend

te voorzien in gerichte diensten en ondersteuning van jongeren

Centra voor een leven lang loopbaanbegeleiding, CISOK's (Kroatië)

Kroatië heeft 11 centra voor een leven lang loopbaanbegeleiding (CISOK's), die een leven lang kosteloze loopbaanbegeleiding verleent aan alle burgers, met speciale aandacht voor jongeren, waaronder niet-actieve NEET-jongeren die niet zijn ingeschreven bij de openbare dienst voor arbeidsvoorziening. Het plan is dat er in 2020 22 centra zullen zijn.

De steun omvat webdiensten (vragenlijsten voor zelfbeoordeling, een portaal voor banenuitwisseling) via een webportaal (www.cisok.hr) en persoonlijke dienstverlening, waaronder individuele/groepsbegeleiding over vaardigheden op het gebied van loopbaanbeheer, en workshops over technieken om werk te zoeken.

De centra zijn succesvol dankzij een aantal innovatieve werkwijzen. Bij de financiering en verstrekking van diensten wordt uitgegaan van een breed partnerschapsmodel, waarbij gemeenten, kamers van koophandel, ngo's, jongerenorganisaties, werkgevers, sociale partners en scholen samenwerken. De CISOK's zijn gebaseerd op een flexibel dienstverleningsmodel, waarbij de diensten zijn aangepast aan de lokale context, waaronder de behoeften van de arbeidsmarkt en de partnerorganisaties.

Daarnaast leveren jaarlijkse werkplannen en regelmatige monitoringverslagen positieve feedback voor het ontwerp en de verstrekking van de dienstverlening. De ondersteuning door adviseurs is gebaseerd op een model van gedifferentieerde diensten die zijn toegesneden op het profiel van de individuele gebruiker. Tot slot helpt de fysieke locatie van de CISOK-kantoren, die gescheiden is van de openbare dienst voor arbeidsvoorziening, vooroordelen vermijden die sommige gebruikers mogelijk hebben over de openbare dienst voor arbeidsvoorziening.

Begeleidingscentra voor jongeren (Finland)

Finland heeft in 2015 begeleidingscentra voor jongeren opgericht in gemeenten. De centra bieden laagdrempelige steun aan alle jongeren onder 30 jaar, onder andere via persoonlijk advies en begeleiding, ondersteuning bij life management, beroepsoriëntatie, sociale vaardigheden, onderwijs en werk.

Doel is de diensten voor jongeren te verbeteren en te vereenvoudigen en dubbel werk te vermijden. Een innovatieve praktijk en langetermijndoelstelling van deze maatregel is de ontwikkeling van een geïntegreerd model voor beroepskeuzevoorlichting dat parallel zowel persoonlijk als online dienstverlening biedt. De professionals zijn in dienst bij hun gastorganisatie, maar zijn gevestigd in de gemeenschappelijke ruimten van het begeleidingscentrum. Naast het delen van één fysieke ruimte treden de partnerorganisaties op onder een gemeenschappelijk handelsmerk en vormen zij een netwerk, onder andere binnen een gemeenschappelijk digitaal platform.

Het centrum heeft toegang tot functionele diensten die helpen de behoeften van jonge mensen in kaart te brengen en hun vermogen om het dagelijkse leven aan te kunnen te versterken. Het begeleidingscentrum ondersteunt jongeren tot een langeretermijnoplossing voor hun situatie is gevonden. Zo'n oplossing kan bijvoorbeeld zijn dat de jongere toegang krijgt tot diensten die binnen het netwerk van coöperaties worden aangeboden of dat zij/hij gaat studeren of begint met een nieuwe baan.

Partnerschappen vormen de kern van dit initiatief. Het grote coöperatieve netwerk van het centrum bestaat onder andere uit overheidsinstanties, zoals deskundigen van de openbare diensten voor arbeidsvoorziening, de gemeentelijke sociale en gezondheidsdiensten, de gemeentelijke jeugdzorg, de sociale diensten,

onderwijsinstellingen en werkplaatsen. Daarnaast neemt een aantal niet-gouvernementele organisaties en groepen die betrokken zijn bij vrijwilligerswerk of andere op jongeren gerichte activiteiten deel aan het netwerk. Het begeleidingscentrum dient ook als schakel tussen jongeren en ondernemers of bedrijfsorganisaties. Jongeren zelf spelen ook een actieve rol bij het ontwerpen en evalueren van de centra en zijn betrokken bij de dagelijkse activiteiten.

Om ze toegankelijk te maken, zijn zij gevestigd op locaties waar jongeren makkelijk binnenlopen, zoals winkelcentra. De centra bieden bovendien niet alleen steun aan de kwetsbaarste jongeren. Daarmee willen zij stigmatisering van de doelpopulatie vermijden.

Jongerenbemiddelaars (Bulgarije)

In 2015 werd met jongerenbemiddelaars van start gegaan om NEET-jongeren die niet bij de openbare dienst voor arbeidsvoorziening zijn ingeschreven op te sporen, te contacteren en te activeren. Werkloze jongeren met hoger onderwijs zijn opgeleid tot jongerenbemiddelaar en werken nu voor gemeenten in heel Bulgarije.

De jongerenbemiddelaars treden op als tussenpersoon tussen inactieve jongeren en openbare instellingen die sociale, gezondheids-, educatieve en andere diensten aanbieden. Zij hebben onder andere de volgende taken: niet-ingeschreven NEET-jongeren opsporen en contacteren, hun individuele behoeften bepalen, hen informeren over mogelijkheden voor werk, onderwijs en opleiding, en hen doorverwijzen naar de juiste diensten.

Meer in het algemeen werken de jongerenbemiddelaars samen met lokale partners om de verdere integratie van de dienstverlening aan NEET-jongeren te

ondersteunen. Zo werken zij samen met lokale ngo's om uitwisselingsactiviteiten te ondersteunen, met arbeidsbemiddelaars van diensten voor arbeidsvoorziening over vacature-uitwisseling en samenwerking met werkgevers, en met scholen om NEET-jongeren te helpen opnieuw onderwijs te gaan volgen.

Multi-inzetbare teams ter ondersteuning van jongeren met complexe behoeften (Zweden)

In Zweden zet het UngKOMP-project zich in om de openbare dienst voor arbeidsvoorziening efficiënter te maken en te helpen beter samen te werken met de gemeenten bij de ondersteuning van werkloze jongeren. Dit gebeurt met multi-inzetbare teams bestaande uit werknemers van de openbare dienst voor arbeidsvoorziening en gemeenten.

De actie wordt in 2015-2018 ingevoerd in 20 gemeenten; elke multi-inzetbaar team is samengesteld uit 12-17 werknemers van de openbare dienst voor arbeidsvoorziening en twee gemeenteambtenaren en omvat een loopbaanadviseur, een psycholoog, een maatschappelijk adviseur, een onderwijsadviseur en een maatschappelijk werker. De maatregel verleent steun aan 5 000 jongeren die langdurig werkloos zijn of dreigen te worden, waarbij de nadruk ligt op jongeren met complexe behoeften.

De maatregel is opgezet vanuit het oogpunt van jongeren. In plaats van jonge mensen hun weg laten vinden in een complex netwerk van openbare diensten, biedt zij een brede aanpak waarin het individu centraal staat. Deze aanpak is met name zinvol voor jongeren met complexe behoeften die weinig aanleiding hebben om contact te zoeken met autoriteiten. Deelname is vrijwillig en de bijeenkomsten worden gehouden in een lounge-achtige omgeving zodat zij zich meer op hun gemak voelen.

Datum: 28.9.2017

5. REFERENTIES

- Bell, David N.F. en Blanchflower, David G., 'Young people and the great recession', Oxford Review of Economic Policy, 27(2): 241-267, 2011
- Cedefop, On the way to 2020: data for vocational education and training policies: country statistical overviews, onderzoeksdocument nr. 45 van Cedefop, Bureau voor publicaties van de Europese Unie, Luxemburg, 2015
<http://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/publications/5545>
- Raad van de Europese Unie, Aanbeveling van de Raad van 10 maart 2014 inzake een kwaliteitskader voor stages
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=celex%3A32014H0327%2801%29>
- Raad van de Europese Unie, Aanbeveling van de Raad van 22 april 2013 tot invoering van een jongerengarantie
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2013:120:0001:0006:NL:PDF>
- Eichhorst, W. Fixed-term contracts. IZA World of Labor 2014: 45 doi: 10.15185/izawol.45
- Flash Eurobarometer 378: The experience of traineeships in the EU, 2013
http://data.europa.eu/euodp/en/data/dataset/S1091_378
- Eurofound, Exploring the diversity of NEETs, Publicatiebureau van de Europese Unie, Luxemburg, 2016.
<http://www.eurofound.europa.eu/publications/report/2016/labour-market-social-policies/exploring-the-diversity-of-neets>
- Eurofound, Working conditions of young entrants to the labour market, 2013
http://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_files/docs/ewco/tn1306013s/tn1306013s.pdf
- Eurofound, Fraudulent contracting of work: Abusing traineeship status (Austria, Finland, Spain and UK), 2017
- Europese Commissie, 'Apprenticeship and Traineeship Schemes in EU27: Key Success Factors A Guidebook for Policy Planners and Practitioners', 2013
http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/repository/education/policy/vocational-policy/doc/alliance/apprentice-trainee-success-factors_en.pdf
- Europese Commissie, Begeleidend werkdocument van de diensten van de Commissie bij de Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's "Drie jaar jongerengarantie en jongerenwerkgelegenheidsinitiatief"
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1475848244336&uri=CELEX:52016SC0323>
- Europese Commissie, Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's "Drie jaar jongerengarantie en jongerenwerkgelegenheidsinitiatief"
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1475848174477&uri=CELEX:52016DC0646>
- Europese Commissie, Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's inzake de oprichting van een Europese pijler van sociale rechten
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=COM:2017:0250:FIN>

- Europese Commissie, Werkdocument van de diensten van de Commissie Het sociaal scorebord bij de Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's inzake de oprichting van een Europese pijler van sociale rechten
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1494929282379&uri=CELEX:52017SC0200>
- Europese Commissie, Employment and Social Developments in Europe – Annual Review 2017.
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8030>
- Europese Commissie, Onderwijs- en opleidingenmonitor 2015.
http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/repository/education/library/publications/monitor_15_en.pdf
- Europees netwerk van openbare diensten voor arbeidsvoorziening (2016), Report on PES implementation of the Youth Guarantee
 - 2015: <http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=14322&langId=en>
 - 2016: <http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=14322&langId=en>
- European Youth Forum, Interns Revealed — A survey on internship quality in Europe, 2011
- Fondeville N. en Ward T., 'Scarring effects of the crisis', Research note 06/2014, Social Situation Monitor, Europese Commissie, 2014
<http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=13626&langId=en>
- Werkdocument van het IMF, 'Youth Unemployment in Advanced Economies in Europe: Searching for Solutions', december 2014
- Kluge, J., Youth labour market interventions, IZA World of Labour, 2014
- Scarpetta S., A. Sonnet en T. Manfredi, 'Rising youth unemployment during the crisis: how to prevent negative long-term consequences on a generation?', OECD Social, Employment and Migration Papers, nr. 106, 2015
- Strandh, M., Winefield, A., Nilsson, K. en Hammarström, A. 'Unemployment and mental health scarring during the life course', Eur J Public Health, 24:440-5, 2014

6. NUTTIGE BRONNEN

- Caliendo M., Schmidl R., Youth Unemployment and Active Labor Market Policies in Europe, november 2015, IZA DP No 9488
- Carcillo, S., Fernández, R. en Königs, S., 'NEET Youth in the Aftermath of the Crisis: Challenges and Policies', OECD Social, Employment and Migration Working Papers, nr. 164, OECD Publishing, Parijs, 2015
- Eurofound, 'NEETs young people not in employment education and training, characteristics, costs and policy responses', Bureau voor publicaties van de Europese Unie, Luxemburg, 2012
https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef1254en.pdf
- Eurofound, 'Mapping youth transitions in Europe', Publicatiebureau van de Europese Unie, Luxemburg, 2014
http://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef1392en_0.pdf
- Website over banen voor jongeren van de Europese Commissie
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1036&langId=nl>
- Website over de jongerengarantie van de Europese Commissie: De Jongerengarantie per land <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1161&langId=nl>
- Website van het Europees netwerk van openbare diensten voor arbeidsvoorziening
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1100&langId=nl>
- AIO, website over banen voor jongeren
<http://www.ilo.org/global/topics/youth-employment/lang--en/index.htm>
- Werkdocument IMF: Youth Unemployment in Advanced Europe: Okun's law and Beyond, 2015
- OESO, website OECD work on Youth
<http://www.oecd.org/youth.htm>
- OESO, 'The OECD Skills Outlook 2015: Youth, Skills and Employability'
<http://www.oecd.org/edu/oecd-skills-outlook-2015-9789264234178-en.htm>
- OESO (2016), 'The NEET challenge: what can be done for jobless and disengaged youth?', maart 2016

BIJLAGE

Tabel 1 — Jeugdwerkloosheidspercentage voor de bevolking jonger dan 25 jaar in de lidstaten, 2007-2016, % van de actieve bevolking jonger dan 25 jaar

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
EU-28	15,9	15,9	20,3	21,4	21,7	23,3	23,7	22,2	20,3	18,7
BELGIË	18,8	18,0	21,9	22,4	18,7	19,8	23,7	23,2	22,1	20,1
Bulgarije	14,1	11,9	15,1	21,9	25,0	28,1	28,4	23,8	21,6	17,2
Tsjechië	10,7	9,9	16,6	18,3	18,1	19,5	18,9	15,9	12,6	10,5
Denemarken	7,5	8,0	11,8	13,9	14,2	14,1	13,0	12,6	10,8	12,0
Duitsland	11,8	10,4	11,1	9,8	8,5	8,0	7,8	7,7	7,2	7,1
Estland	10,1	12,0	27,4	32,9	22,4	20,9	18,7	15,0	13,1	13,4
Ierland	9,1	13,3	24,0	27,6	29,1	30,4	26,8	23,9	20,9	17,2
Griekenland	22,7	21,9	25,7	33,0	44,7	55,3	58,3	52,4	49,8	47,3
Spanje	18,1	24,5	37,7	41,5	46,2	52,9	55,5	53,2	48,3	44,4
Frankrijk	19,5	19,0	23,6	23,3	22,7	24,4	24,9	24,2	24,7	24,6
Kroatië	25,4	23,6	25,4	32,3	36,6	42,2	49,9	44,9	42,3	31,5
Italië	20,4	21,2	25,3	27,9	29,2	35,3	40,0	42,7	40,3	37,8
Cyprus	10,2	9,0	13,8	16,6	22,4	27,7	38,9	36,0	32,8	29,1
Letland	10,6	13,6	33,3	36,2	31,0	28,5	23,2	19,6	16,3	17,3
Litouwen	8,4	13,3	29,6	35,7	32,6	26,7	21,9	19,3	16,3	14,5
Luxemburg	15,6	17,3	16,5	15,8	16,4	18,0	16,9	22,3	16,6	19,1
Hongarije	18,1	19,5	26,4	26,4	26,0	28,2	26,6	20,4	17,3	12,9
Malta	13,5	11,7	14,5	13,2	13,3	14,1	13,0	11,7	11,8	11,0
Nederland	9,4	8,6	10,2	11,1	10,0	11,7	13,2	12,7	11,3	10,8
Oostenrijk	9,4	8,5	10,7	9,5	8,9	9,4	9,7	10,3	10,6	11,2
Polen	21,6	17,2	20,6	23,7	25,8	26,5	27,3	23,9	20,8	17,7
Portugal	21,4	21,6	25,3	28,2	30,2	38,0	38,1	34,7	32,0	28,2
Roemenië	19,3	17,6	20,0	22,1	23,9	22,6	23,7	24,0	21,7	20,6
Slovenië	10,1	10,4	13,6	14,7	15,7	20,6	21,6	20,2	16,3	15,2
Slowakije	20,6	19,3	27,6	33,9	33,7	34,0	33,7	29,7	26,5	22,2
Finland	16,5	16,5	21,5	21,4	20,1	19,0	19,9	20,5	22,4	20,1
Zweden	19,2	20,2	25,0	24,8	22,8	23,7	23,6	22,9	20,4	18,9
Verenigd Koninkrijk	14,3	15,0	19,1	19,9	21,3	21,2	20,7	17,0	14,6	13,0

Bron: Eurostat, Werkloosheidspercentage naar geslacht en leeftijd — jaarlijks gemiddelde, % % [une_rt_a]

Tabel 2 – Percentage NEET-jongeren van de bevolking van 15-24 jaar in de lidstaten, 2007-2016, % van de bevolking van 15-24 jaar

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
EU-28	11,0	10,9	12,4	12,8	12,9	13,2	13,0	12,5	12,0	11,5
BELGIË	11,2	10,1	11,1	10,9	11,8	12,3	12,7	12,0	12,2	9,9
Bulgarije	19,1	17,4	19,5	21,0	21,8	21,5	21,6	20,2	19,3	18,2
Tsjechië	6,9	6,7	8,5	8,8	8,3	8,9	9,1	8,1	7,5	7,0
Denemarken	4,3	4,3	5,4	6,0	6,3	6,6	6,0	5,8	6,2	5,8
Duitsland	8,9	8,4	8,8	8,3	7,5	7,1	6,3	6,4	6,2	6,6
Estland	8,9	8,7	14,5	14,0	11,6	12,2	11,3	11,7	10,8	9,1
Ierland	10,8	15,0	18,6	19,2	18,8	18,7	16,1	15,2	14,3	13,0
Griekenland	11,3	11,4	12,4	14,8	17,4	20,2	20,4	19,1	17,2	15,8
Spanje	12,0	14,3	18,1	17,8	18,2	18,6	18,6	17,1	15,6	14,6
Frankrijk	10,7	10,5	12,7	12,7	12,3	12,5	11,2	11,4	12,0	11,9
Kroatië	12,9	11,6	13,4	15,7	16,2	16,6	19,6	19,3	18,1	16,9
Italië	16,1	16,6	17,6	19,0	19,7	21,0	22,2	22,1	21,4	19,9
Cyprus	9,0	9,7	9,9	11,7	14,6	16,0	18,7	17,0	15,3	15,9
Letland	11,9	11,8	17,5	17,8	16,0	14,9	13,0	12,0	10,5	11,2
Litouwen	7,1	8,8	12,1	13,2	11,8	11,2	11,1	9,9	9,2	9,4
Luxemburg	5,7	6,2	5,8	5,1	4,7	5,9	5,0	6,3	6,2	5,4
Hongarije	11,5	11,5	13,6	12,6	13,2	14,8	15,5	13,6	11,6	11,0
Malta	11,5	8,3	9,9	9,5	10,2	10,6	9,9	10,5	10,4	8,6
Nederland	3,5	3,4	4,1	4,3	4,3	4,9	5,6	5,5	4,7	4,6
Oostenrijk	7,4	7,4	8,2	7,4	7,3	6,8	7,3	7,7	7,5	7,7
Polen	10,6	9,0	10,1	10,8	11,5	11,8	12,2	12,0	11,0	10,5
Portugal	11,2	10,2	11,2	11,4	12,6	13,9	14,1	12,3	11,3	10,6
Roemenië	13,3	11,6	13,9	16,6	17,5	16,8	17,0	17,0	18,1	17,4
Slovenië	6,7	6,5	7,5	7,1	7,1	9,3	9,2	9,4	9,5	8,0
Slowakije	12,5	11,1	12,5	14,1	13,8	13,8	13,7	12,8	13,7	12,3
Finland	7,0	7,8	9,9	9,0	8,4	8,6	9,3	10,2	10,6	9,9
Zweden	7,5	7,8	9,6	7,7	7,5	7,8	7,5	7,2	6,7	6,5
Verenigd Koninkrijk	11,9	12,1	13,2	13,6	14,2	13,9	13,2	11,9	11,1	10,9

Bron: Eurostat, percentage jongeren dat niet werkt en geen onderwijs of opleiding volgt, naar geslacht en leeftijd (NEET-percentages) [edat_ifse_20]

Tabel 3 – Jeugdwerkloosheid, bevolking van 15-24 jaar in de lidstaten, 2007-2016, % van de totale bevolking van 15-24 jaar

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
EU-28	6,9	6,9	8,7	9,1	9,2	9,8	9,9	9,2	8,4	7,7
BELGIË	6,4	6,0	7,1	7,3	6,0	6,2	7,3	7,0	6,6	5,7
Bulgarije	4,2	3,7	4,6	6,8	7,4	8,5	8,4	6,5	5,6	4,1
Tsjechië	3,4	3,1	5,3	5,7	5,4	6,1	6,0	5,1	4,1	3,4
Denemarken	5,3	5,8	8,4	9,4	9,6	9,1	8,1	7,8	6,7	7,9
Duitsland	6,1	5,5	5,8	5,0	4,5	4,1	4,0	3,9	3,5	3,5
Estland	3,8	4,9	10,7	12,4	9,0	8,5	7,4	5,9	5,5	5,8
Ierland	5,1	7,1	11,7	12,0	12,1	12,3	10,6	8,9	7,6	6,7
Griekenland	7,0	6,6	7,9	9,9	13,0	16,1	16,5	14,7	12,9	11,7
Spanje	8,7	11,7	17,0	17,7	18,9	20,6	21,0	19,0	16,8	14,7
Frankrijk	7,2	7,1	9,1	8,8	8,3	8,8	9,0	8,7	9,0	9,0
Kroatië	9,2	8,7	9,2	11,6	11,9	12,7	14,9	15,3	14,0	11,6
Italië	6,3	6,5	7,3	7,8	7,9	10,1	10,9	11,6	10,6	10,0
Cyprus	4,2	3,8	5,6	6,7	8,7	10,8	14,9	14,5	12,4	10,8
Letland	4,5	5,8	13,7	14,4	11,6	11,5	9,1	7,9	6,7	6,9
Litouwen	2,3	4,0	8,7	10,2	9,2	7,8	6,9	6,6	5,5	5,1
Luxemburg	4,0	5,2	5,5	3,5	4,2	5,0	4,0	6,0	6,1	5,8
Hongarije	4,6	4,9	6,5	6,6	6,3	7,2	7,3	6,0	5,4	4,2
Malta	7,3	6,1	7,5	6,7	6,9	7,2	6,9	6,1	6,1	5,7
Nederland	4,3	3,9	4,8	6,0	6,8	8,1	9,1	8,6	7,7	7,4
Oostenrijk	5,6	5,1	6,4	5,5	5,3	5,6	5,7	6,0	6,1	6,5
Polen	7,1	5,7	6,9	8,2	8,6	8,9	9,1	8,1	6,8	6,1
Portugal	8,6	8,5	9,9	10,3	11,5	14,1	13,3	11,9	10,7	9,3
Roemenië	6,1	5,7	6,4	6,9	7,3	6,9	7,1	7,1	6,8	5,8
Slovenië	4,2	4,5	5,6	5,9	5,9	7,1	7,3	6,8	5,8	5,1
Slowakije	7,1	6,2	8,6	10,4	10,1	10,4	10,4	9,2	8,4	7,2
Finland	8,8	8,8	10,9	10,6	10,1	9,8	10,3	10,7	11,7	10,5
Zweden	10,1	10,7	12,8	12,8	12,1	12,4	12,8	12,7	11,2	10,4
Verenigd Koninkrijk	8,8	9,2	11,3	11,6	12,4	12,4	12,1	9,8	8,6	7,6

Bron: Eurostat, Werkloosheidspercentage naar geslacht en leeftijd – jaarlijks gemiddelde, % % [une_rt_a]

Tabel 4 – Langdurige jeugdwerkloosheid (12 maanden of langer), bevolking van 15-24 jaar in de lidstaten, 2007, % van de actieve bevolking van 15-24 jaar

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
EU-28	4,0	3,5	4,6	6,0	6,5	7,5	8,0	7,8	6,5	5,4
BELGIË	5,6	4,9	5,7	6,7	6,0	5,8	7,3	8,0	7,9	6,3
Bulgarije	6,3	5,0	5,2	8,9	12,1	13,8	13,2	11,7	11,1	8,0
Tsjechië	3,5	3,1	3,3	5,8	5,3	6,5	6,2	4,4	3,8	2,5
Denemarken	:	:	:	0,9	1,4	1,3	1,3	1,1	0,9	1,0
Duitsland	3,7	3,0	3,0	2,6	2,0	1,9	1,8	1,8	1,6	1,5
Estland	3,1	2,9	7,0	12,2	8,8	6,2	6,5	4,4	2,0	2,7
Ierland	1,9	2,5	6,1	11,5	13,4	14,5	10,9	9,2	7,8	5,8
Griekenland	9,4	7,8	7,9	11,7	18,9	27,1	30,3	31,5	28,0	25,1
Spanje	1,8	2,5	6,9	12,1	15,0	18,9	21,9	21,5	16,9	12,8
Frankrijk	4,4	4,3	5,8	6,6	6,0	6,5	6,5	7,2	7,0	7,0
Kroatië	11,6	10,5	11,0	16,0	19,9	23,2	25,3	22,6	20,2	12,5
Italië	8,2	8,0	10,1	12,3	13,7	17,3	21,0	25,1	22,0	19,4
Cyprus	2,4	:	1,3	2,8	3,9	6,9	12,7	10,7	8,0	5,5
Letland	1,2	1,8	6,9	12,0	10,2	8,9	6,8	4,7	4,4	5,0
Litouwen	:	:	5,2	10,8	11,1	6,8	4,4	4,4	:	:
Luxemburg	:	3,9	:	3,7	3,8	3,6	3,6	:	:	:
Hongarije	6,5	6,2	7,8	10,3	9,3	9,1	8,6	6,7	4,6	3,6
Malta	3,7	3,2	4,5	3,9	4,1	4,5	3,2	3,2	3,5	2,6
Nederland	0,7	0,5	0,7	1,0	1,3	1,5	2,2	2,3	2,0	1,7
Oostenrijk	1,3	1,2	1,4	1,6	1,3	1,4	1,4	1,4	1,7	2,0
Polen	7,5	3,8	4,4	4,8	6,8	8,0	8,7	7,4	6,1	4,3
Portugal	4,6	4,2	5,4	6,9	8,0	11,7	13,8	12,6	9,9	8,2
Roemenië	9,7	8,1	6,1	7,2	9,5	9,4	9,0	8,7	8,1	8,7
Slovenië	3,0	2,1	2,8	4,9	5,5	6,6	8,5	7,6	5,8	6,7
Slowakije	11,6	10,0	11,4	18,4	18,2	19,2	20,6	17,0	14,4	10,6
Finland	0,9	:	1,0	1,6	1,0	0,9	1,0	1,0	1,7	1,5
Zweden	0,7	0,7	1,1	1,7	1,5	1,6	1,5	1,3	1,2	0,9
Verenigd Koninkrijk	2,2	2,4	3,6	4,7	5,2	5,8	5,9	4,7	3,2	2,2

Bron: Eurostat, langdurige jeugdwerkloosheid (12 maanden of langer) naar geslacht en leeftijd [yth_empl_120]

Tabel 5 – Percentage NEET-jongeren naar activiteit, bevolking van 15-24 jaar in de lidstaten, 2016, % van de bevolking van 15-24 jaar

	Inactieve NEET-jongeren	Werkloze NEET-jongeren	NEET-jongeren (totaal)
EU-28	6,2	5,4	11,5
BELGIË	5,2	4,7	9,9
Bulgarije	14,5	3,7	18,2
Tsjechië	4,2	2,8	7,0
Denemarken	3,8	2,0	5,8
Duitsland	4,3	2,3	6,6
Estland	5,5	3,6	9,1
Ierland	7,9	5,1	13,0
Griekenland	6,2	9,6	15,8
Spanje	5,2	9,4	14,6
Frankrijk	5,4	6,5	11,9
Kroatië	6,0	10,9	16,9
Italië	11,0	8,9	19,9
Cyprus	7,9	8,0	15,9
Letland	5,7	5,5	11,2
Litouwen	5,2	4,2	9,4
Luxemburg	2,5	2,8	5,4
Hongarije	7,2	3,8	11,0
Malta	4,7	4,0	8,6
Nederland	2,9	1,7	4,6
Oostenrijk	3,8	3,9	7,7
Polen	5,7	4,9	10,5
Portugal	4,1	6,5	10,6
Roemenië	12,0	5,4	17,4
Slovenië	4,1	4,0	8,0
Slowakije	5,4	6,9	12,3
Finland	5,8	4,2	9,9
Zweden	3,8	2,7	6,5
Verenigd Koninkrijk	6,3	4,6	10,9

Bron: Eurostat, percentage jongeren dat geen werk heeft en geen onderwijs of opleiding volgt, naar geslacht en leeftijd (NEET-percentages) [edat_ifse_20]